

KITEKINTÉS AZ ÁGAZAT FELSŐOKTATÁSÁRA, ATÍPIKUS FOGLALKOZTATÁS (A FOGYATÉKKAL ÉLŐK FOGLALKOZTATÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI)

Készítette:

Dr. Gondos Borbála

Tanszékvezető, Edutus Egyetem

Dr. Wirth Gábor

Főiskolai tanár, Edutus Egyetem

„A munka és magánélet egyensúlyának megteremtését célzó komplex foglalkoztatási programok a vendéglátó és szállodaiiparban munkát vállalók számára, illetve ehhez kapcsolódó atipikus foglalkoztatási gyakorlatok pilot projekt keretén belüli bemutatása” című, GINOP-5.3.5-18-2020-00210 azonosítójú projekt

2022. Szeptember 7.

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

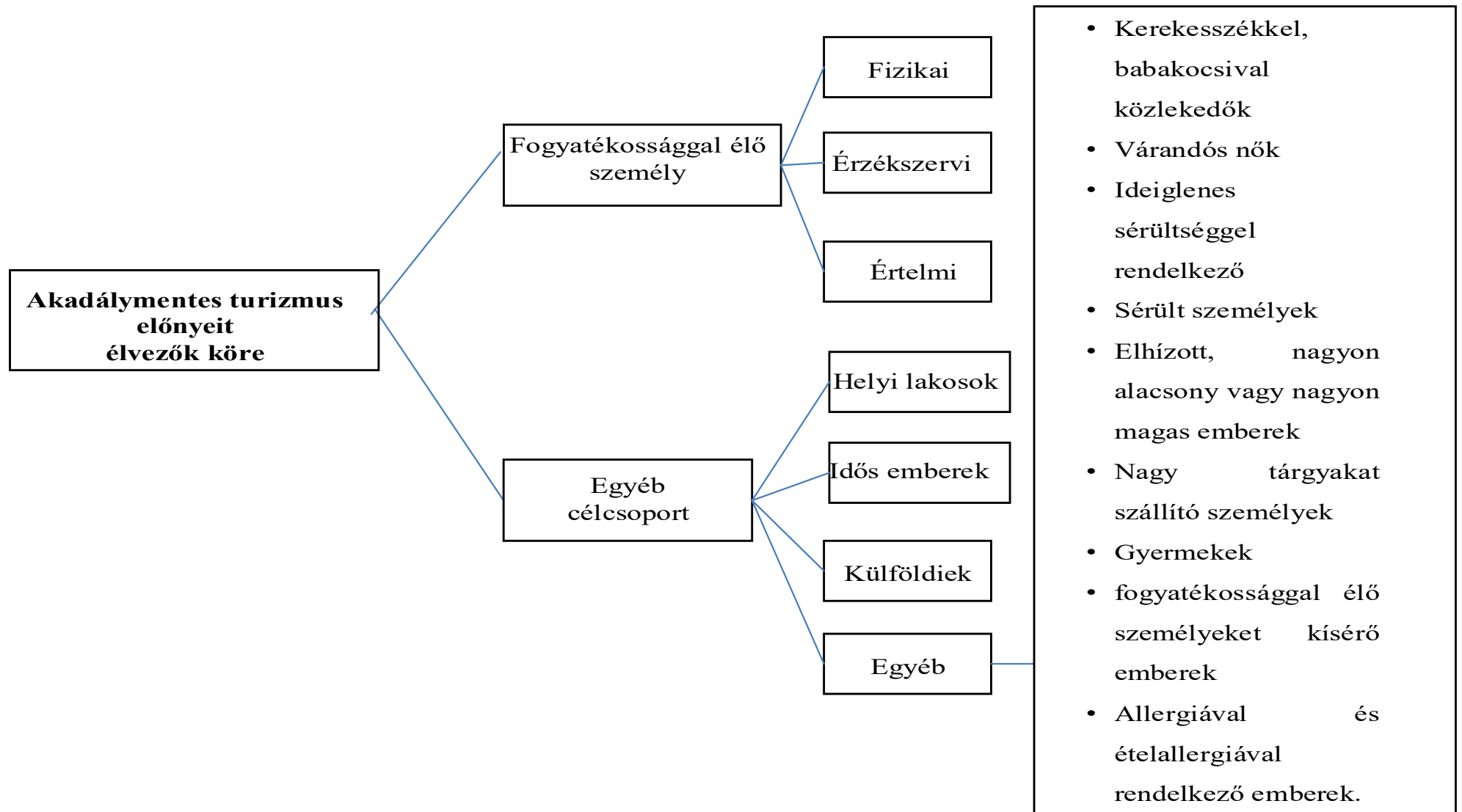

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

FOGALMI KERETEK

- Fogyatékossággal élők
- Mozgáskorlátozottak
- Akadálymentesség
- Hozzáférhetőség
- Egyetemes tervezés
- Akadálymentes turizmus

AKADÁLYMENTES TURIZMUS ELŐNYÉNEK ÉLVEZŐI

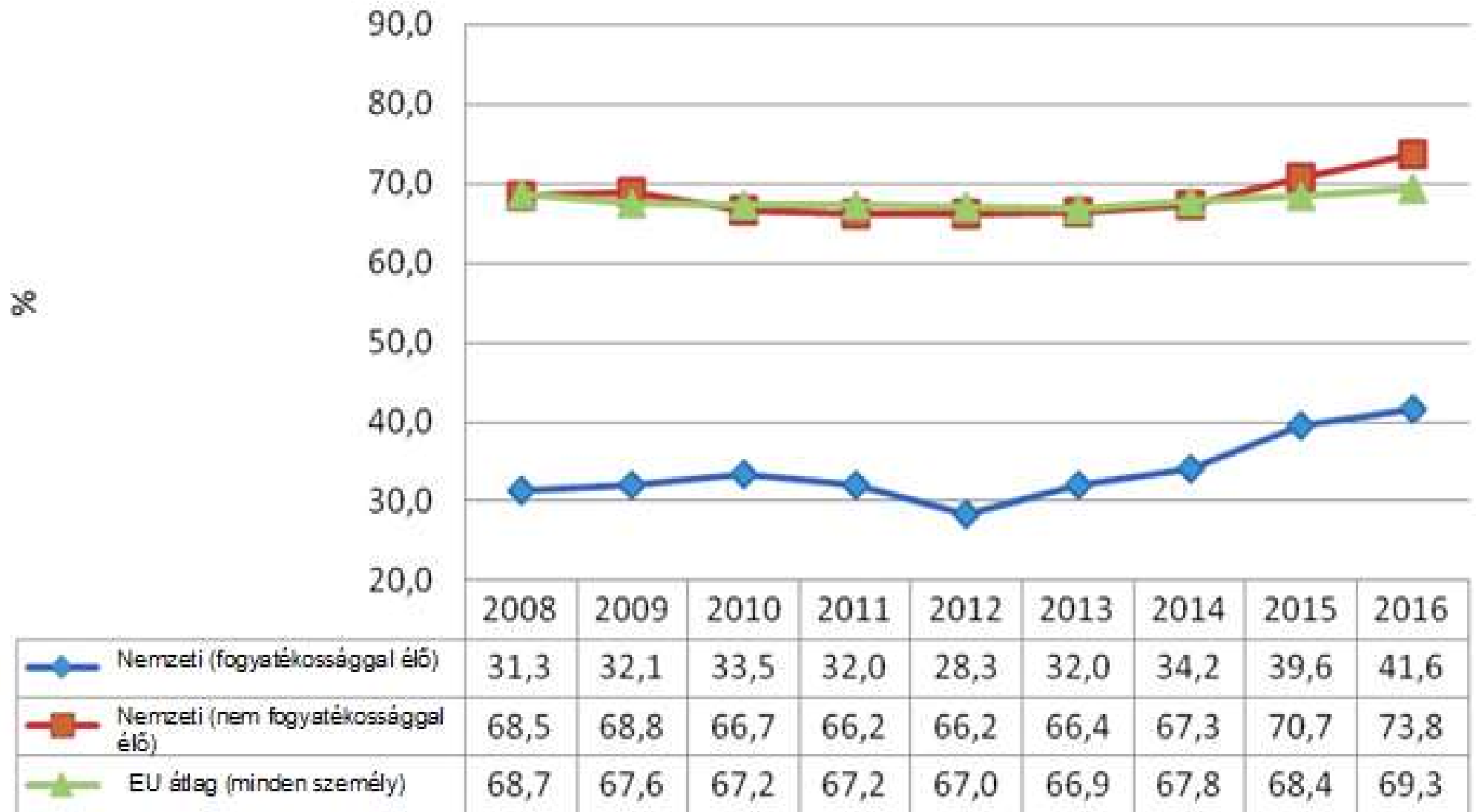
*Forrás: UNWTO (2016): Manual on Accessible Tourism...36.o.
alapján, saját szerkesztés*

FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐK SZÁMA HAZÁNKBAN 2016

2016							
Mozgássérült	4 202	8 701	14 950	35 494	72 508	60 256	196 111
Gyengénlátó	1 802	3 744	5 993	11 053	17 770	21 457	61 819
Vak	335	680	1 084	1 357	2 293	2 179	7 928
Értelmi fogyatékos	7 513	13 063	14 881	10 159	5 181	2 806	53 603
Autista	4 398	3 053	776	321	124	232	8 904
Mentálisan sérült	1 585	4 123	6 824	9 594	9 601	7 526	39 253
Nagyothalló	1 612	2 823	3 632	6 688	13 107	24 548	52 410
Siket	751	843	1 271	1 649	1 975	1 482	7 971
Siketvak	75	85	155	294	737	789	2 135
Beszédhibás	1 650	1 912	2 318	2 942	3 416	1 519	13 757
Beszéd fogyatékos	2 439	2 413	3 058	2 291	2 679	1 457	14 337
Súlyos belszervi fogyatékos	1 113	1 524	3 056	9 066	15 915	9 996	40 670
Egyéb	2 307	2 226	3 575	5 770	7 246	3 901	25 025
Ismeretlen	867	1 201	2 449	4 049	6 030	2 650	17 246
Fogyatékossgal élők	22 857	33 923	48 143	78 594	123 776	100 728	408 021

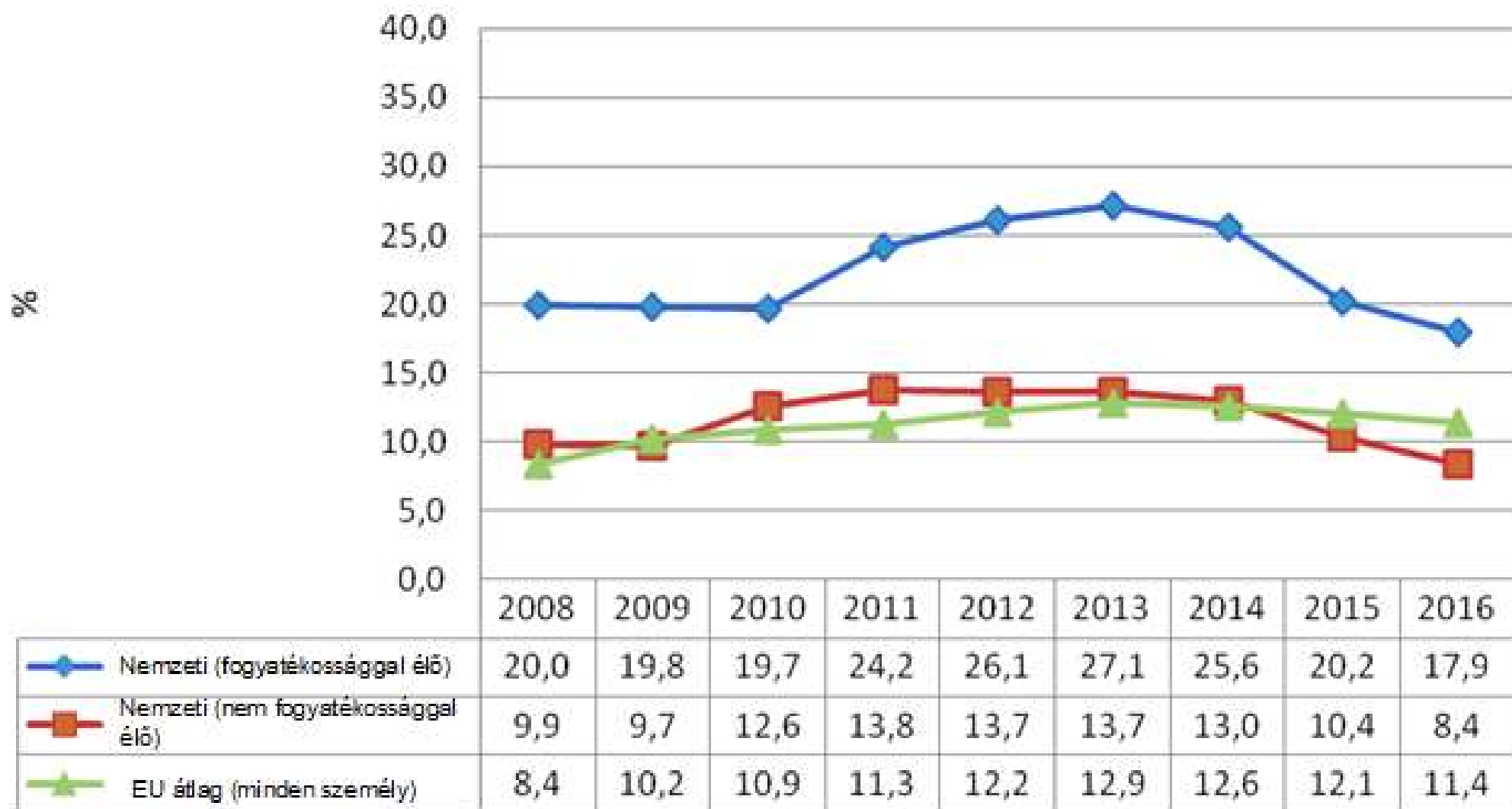
Forrás: https://www.ksh.hu/stadat_files/ege/hu/ege0033.html

A FOGLALKOZTATÁS ALAKULÁSA FOGYATÉKOSSÁG ÁLLAPOT SZERINT (20–64 ÉV)

Forrás: Gyulavári Tamás-Nagy Katalin (2019): *European Semester 2018/2019 country fiche on disability*, 35. oldal, saját szerkesztés

A MUNKANÉLKÜLISÉG ALAKULÁSA FOGYATÉKOSSÁG ÁLLAPOT SZERINT (20-64 ÉVES KOROSZTÁLY)

Forrás: Gyulavári Tamás-Nagy Katalin (2019): European Semester 2018/2019 country fiche on disability, 36. oldal, saját szerkesztés

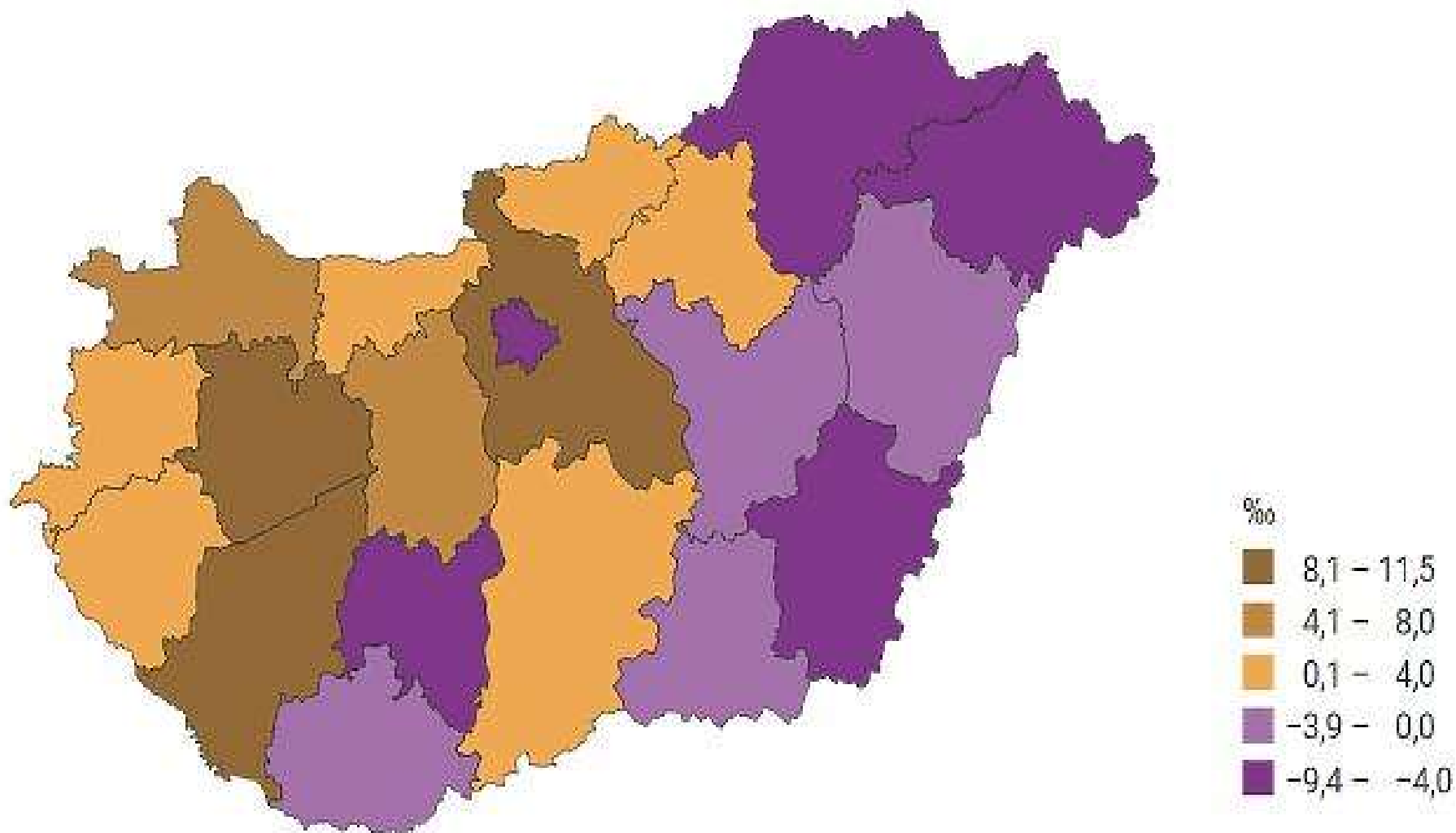
Jó példák itthon

- Nem adom fel kávézó
- Premier Kultcafé
- Ízlelő étterem
- Edutus Egyetem: Speciális igények a turizmusban tantárgy létrehozása

A FELSŐOKTATÁS MAKROKÖRNYEZETE

- A foglalkoztatást erősen meghatározzák hazánk regionális különbségei:
 - jó közlekedésföldrajzi adottságok és közlekedési összeköttetésű térségek: ingázás + belső migráció
- COVID-19 hatásai:
 - változás a munkavállalásban és a foglalkoztatásban krónikus munkaerőhiány: lezárások alatt: munkavállalók jellemzően más ágazatokban vállaltak munkát – vendéglátás és szálloda: kockázatos

Az ezer lakosra jutó belföldi vándorlási különbözet megyénként, 2020*

Forrás: ksh.hu

A FELSŐOKTATÁS MAKROKÖRNYEZETE

- A foglalkoztatás helyzete:
 - munkaerőhiány + rezsiemelkedés + digitalizáció:
kevesebb élőmunka - online foglalási lehetőségek
 - éttermek: standardizálják folyamataikat,
betanított munkások - folyamatok újragondolása – egyszerűsítés, automatizálás, gépesítés
- munka és tanulás:
 - Eurostat: 5 százalék a tanulás mellett főállású munkát vállalók aránya, uniós átlag: 23%
 - Edutus: Lehetőség – Pegazus program

FELSŐOKTATÁS HELYZETE

- idei elsőéves hallgatók száma drasztikusan csökkent – újra kell gondolni az oktatási és szakmai tevékenységet
- digitalizáció hatása megjelenik az intézmények operatív működésében és képzési tartalmaiban is
- intenzívebb kapcsolat a szakmával, még gyakorlat orientáltabb képzések, specializált oktatási tartalmak, nem feltétlenül a „tömegtermelés” hatékony
- **Veszély: Munkaerőhiány a vendéglátásban/ turizmusban – növelheti az eddig is nagyon jelentős regionális különbségeket – rezsiárak növekedése**

A FELSŐOKTATÁS JÖVŐJE

- intenzívebb kapcsolat a szakmával, gyakorlatorientáltabb képzések
- specializált oktatási tartalmak
- nem feltétlenül a „tömegtermelés” hatékony
- digitalizáció hatása: megjelenik az intézmények operatív működésében és képzési tartalmaiban is

A JÖVŐ PROBLÉMÁJA ÉS KÉRDÉSE

- jobb képességű munkavállalók többsége nem fog egy szerényebb fizetést kínáló szegény térségben maradni, fellendítve a helyi gazdaságot, növelve a térség népességmegtartó erejét.
- Érdekes és ugyanakkor nagyon összetett kutatási kérdés:

A felsőoktatás hogyan segítheti elő egy perifériális térség, illetve a városokat övező rurális terek fejlesztését?

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE